

JAARVERSLAG 2018

STICHTING MUSEUM HET REMBRANDTHUIS

Anton van Vollen
Portrait of the artist
1650

INHOUD

1. VOORWOORD DIRECTEUR-BESTUURDER	4
Verslag Raad van Toezicht	6
2. TENTOONSTELLINGEN	8
Rembrandt observeert mensen	8
Bijzonder bezoek	8
Rembrandt in Parijs	10
3. HET MEESTERPLAN & DE QUICK WINS	14
Museale Quick Wins: 'cleyen kantoor' en prentenkabinet	16
Meesterplan vernieuwing en uitbreiding Museum Het Rembrandthuis (2021-2023)	17
4. PUBLIEK, MARKETING EN COMMUNICATIE	20
Publieksbereik	20
Sales	20
Evenementen	23
Online en sociale media	23
Pers	24
5. EDUCATIE EN PUBLIEKSBEGELEIDING	26
Groepen en schoolbezoek	26
Publieksbegeleiding	28
6. COLLECTIE EN ONDERZOEK	32
Onderzoek	32
Beheer, behoud en registratie	32
Aanwinsten en uitgaande bruiklenen	34
7. OPERATIONELE ZAKEN	38
Quick Win: herinrichting museum	38
Verhuizing ondersteunende functies	38
Verbetering en vernieuwing: plannen en uitwerking	38
8. DEVELOPMENT	42
9. PERSONEEL EN ORGANISATIE	44
10. FINANCIËN	46
Code Cultural Governance	48
Verkort financieel verslag	48
Verkorte balans	49
11. VRIENDEN VAN MUSEUM HET REMBRANDTHUIS	50
Vriendenactiviteiten	50
Bestuur en ledenwerving	50
Vriendenbijdrage en financiën	50
12. MUSEUM HET REMBRANDTHUIS IN 2019: VOORUITBLIK	54
13. BIJLAGEN	56

Meesterlijk, menselijk en inspirerend – dat is Rembrandt, voor ons en voor onze bezoekers. Deze drie woorden beschrijven ook de kernwaarden waarmee we ons als museum willen profileren met het landelijke Rembrandtjaar in het vooruitzicht. Inhoudelijk wordt dit vertaald naar het concept ‘Rembrandt de mens en de maker’, wat zich steeds meer zal uiten in al onze activiteiten.

2018 was een transitiejaar voor het museum. We hebben mooie projecten gerealiseerd en veel bezoekers getrokken, maar onze aandacht was vooral gericht op de toekomst van het museum. Met de *quick wins* hebben we een eerste belangrijke stap gezet richting de verwezenlijking van onze grote droom: het Meesterplan, een grootschalige vernieuwing en uitbreiding van het museumcomplex waarvan de uitvoering naar verwachting in 2021 zal starten. In 2018 hebben we als *quick win* het entreegebied heringericht, zijn de ondersteunende faciliteiten verhuisd naar het aangrenzende pand en hebben we enkele waardevolle museale elementen toegevoegd: een prentenkabinet en een reconstructie van Rembrandts kantoortje. Er is nu méér: meer ruimte in het museum en meer verdieping in Rembrandts leven en werk. Het overkoepelende Meesterplan bevindt zich alweer in een volgende fase: in 2018 hebben we het schetsontwerp afgerond en zijn we in gesprek gegaan met diverse partijen over de uitvoering en financiering van het plan. Onze missie is helder: vergroting, verduurzaming en vernieuwing van het museum zal leiden tot een betere ervaring voor onze bezoekers, naast het *future proof* maken van ons nationaal erfgoed. De bezoekersaantallen blijven immers stijgen: in 2018 hebben we 262.000 bezoekers ontvangen, in het Rembrandtjaar 2019 verwachten we rond 280.000 mensen te verwelkomen, de jaren daarna zal dit zeker groeien tot 300.000. Rembrandt blijft boeien.

2018 stond daarom ook voor een belangrijk deel in het teken van 2019: het jaar waarin we Rembrandts leven en werk vieren, 350 jaar na zijn dood. Het jubileum wordt landelijk georganiseerd in nauwe samenwerking met vele partners. Het resultaat zal een boeiend, verfrissend en aantrekkelijk programma van hoog nationaal én internationaal kaliber zijn. De extra *spotlight* die op Rembrandt en zijn huis en atelier wordt gericht, past goed bij onze ambitie om zowel internationale als Nederlandse (waaronder specifiek Amsterdamse) bezoekers een band op te laten bouwen met ons museum. Dichterbij Rembrandt kom je immers niet. Om onze doelen en dromen te realiseren, wordt er hard gewerkt binnen de organisatie. Het team is als een winnend elftal, met collega's die elkaar inspireren, ondersteunen en het beste uit elkaar halen. Met de hulp van de vele freelancers en vrijwilligers die zich dagelijks inzetten maken we onze dromen waar. Helaas hebben we dit jaar wel te kampen gehad met veel niet-werkgerelateerd verzuim, gelukkig zijn de meeste van de betreffende medewerkers weer hersteld. Financieel gezien is ons museum gezond met een mooi jaarresultaat. Als directeur-bestuurder heb ik regelmatig constructief vergaderd met de Personeelsvertegenwoordiging. Hoofdonderwerpen dit jaar waren de uitvoering van de aanbevelingen van het medewerkersonderzoek, de mogelijke overgang naar de museum-cao en het Meesterplan. De afstemming met onze Raad van Toezicht was inspirerend, de enthousiasme en positief kritische houding van de leden stimuleert ons allen het beste uit ons unieke Rembrandthuis te halen. Als museum passen we actief de Code Cultural Governance toe en onderschrijven we de Code Culturele Diversiteit. Rembrandt is van iedereen – in het Rembrandthuis willen we dat iedereen zich welkom voelt.

“Het moest er een keer van komen, je bent Amsterdammer en het Rembrandthuis mag je toch niet links laten liggen... Bij mij duurde het 75 jaar. Laat het nooit zo ver komen, Amsterdammers.”

– Een bezoeker via Tripadvisor

1. VOORWOORD

In 2018 hebben we wederom goed en constructief samengewerkt met onze vele museale en zakelijke partners, de gemeente Amsterdam, het Amsterdams Fonds voor de Kunst en de vele fondsen, sponsors, vrienden en begunstigers die ons werk ondersteunen. Tot slot en het allerbelangrijkste: dankzij het enthousiasme van onze vele bezoekers bestaat dit huis en atelier van Rembrandt nog steeds. Het is het levend bewijs dat Rembrandt nog steeds relevant is, en ons dagelijks raakt en inspireert.

Lidewij de Koekoek,
Directeur-bestuurder
Museum Het Rembrandthuis

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

We kijken terug op een mooi 2018. Het museum draait op alle vlakken naar tevredenheid; er zijn – vanwege de voorbereiding van het Rembrandtjaar – met beperkte middelen mooie tentoonstellingen georganiseerd, er zijn diverse vernieuwingen uitgevoerd, er zijn veel bezoekers getrokken, en de organisatie loopt onder de enthousiaste leiding van directeur Lidewij de Koekoek op rolletjes. In 2018 heeft de Raad van Toezicht veel aandacht gehad voor het museale beleid en voor haar eigen personele invulling. Om met dat laatste te beginnen, in 2018 traden, conform het rooster van aftreden, Dorine Manson en Esther Kwaks af als lid van de Raad van Toezicht na zich beiden 8 jaar ten volle te hebben ingezet voor ons museum. Wij heb-

Lidewij de Koekoek, directeur-bestuurder.
Foto: Anouk van Kalmthout

ben op 22 januari 2019 op gepaste wijze afscheid genomen met een diner in de keuken van het Rembrandthuis. De Raad prijst zich gelukkig dat zij via een openbare selectieprocedure Karin van Gilst en Michaela van Wassenaer bereid heeft gevonden om toe te treden. Karin heeft als o.a. als oud-directeur van het Stedelijk Museum Amsterdam veel kennis van het reilen en zeilen van een museale organisatie, en Michaela heeft via haar bedrijf High Impact Philanthropy de nodige ervaring opgedaan met het adviseren van culturele organisaties op zowel organisatorisch als financieel vlak. Helaas heeft Zakia Guernina haar lidmaatschap van de Raad van Toezicht per maart 2019 neergelegd in verband met haar drukke nieuwe functie als lid van het college van bestuur van de Hogeschool Rotterdam. Er loopt thans een openbare selectieprocedure voor het vinden van een opvolger. De Raad heeft in 2018 vier keer regulier vergaderd met de directeur en – waar nodig – de controller en externe accountant. Daarnaast hebben de leden van de auditcommissie (Dorine Manson, Zakia Guernina en Karin van Gilst a.i.) regulier vergaderd met de controller. Op de cijfers van 2017 is een goedkeurende accountantsverklaring afgegeven en de Raad heeft in december 2018 de begroting voor het jaar 2019 goedgekeurd. Op 23 januari 2018 heeft de Raad haar jaarlijkse zelfevaluatie uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn gedeeld met de directeur tijdens het jaarlijkse evaluatiegesprek. Naast deze reguliere vergaderingen, is de raad in 2018 een aantal keer in verschillende

Maarten Feilzer, voorzitter Raad van Toezicht.

samenstelling samengekomen om te spreken over beleidszaken en het Meesterplan voor de geplande grote renovatie en herinrichting van het museum. Op 18 mei 2018 heeft de Raad van Toezicht een zogenaamde heidedag georganiseerd om met directie en enkele MT-leden van gedachten te wisselen over het Meesterplan en de visie op museale kerntaken als collectie, onderzoek en publicaties.

De Raad volgt de uitgangspunten van de Governance Code Cultuur en heeft in dit kader onder andere haar vacatures geadverteerd.

Namens de Raad van Toezicht,
Maarten Feilzer, voorzitter

Foto: Mike Bink.

In de periode maart tot en met augustus 2018 heeft het museum door de verbouwing van het entreegebied en de toevoeging van enkele nieuwe elementen in het woonhuis (de zogenaamde *quick wins*) geen grote tentoonstelling georganiseerd. Desalniettemin zijn er in 2018 drie tentoonstellingen gerealiseerd: twee kleine, gevolgd door een grote tentoonstelling in het najaar, verdeeld over twee zalen.

REMBRANDT OBSERVEERT MENSEN

Van 3 maart tot 2 september 2018 kon je meekijken over Rembrandts schouder aan de hand van 24 etsen uit onze eigen collectie. Deze etsententoonstelling wierp licht op hoe Rembrandt het dagelijks leven van de zeventiende eeuw vastlegde. Rembrandt was een scherp observator die wilde weten wat mensen beweegt, hun kleine en grote drama's wilde vastleggen. Op zijn etsen zie we een dwarsdoorsnede van de maatschappij, van zorgzame moeders met spelende kinderen en oude mensen met karaktervolle koppen tot bedelaars en straatmuzikanten. In deze tentoonstelling stond de zeventiende-eeuwse mens centraal.

Rembrandt, *Oude man met baard en witte mouw*, ca. 1630. Ets, enige staat, 71 x 64 mm, Museum het Rembrandthuis.

Doordat werken op papier erg kwetsbaar zijn en heel gevoelig voor licht werd de selectie etsen halverwege de tentoonstelling omgewisseld. Het eerste deel van de etsen was te zien tot en met 27 mei, de tweede selectie van 2 juni tot en met 2 september.

BIJZONDER BEZOEK

In 2018 waren er twee bijzondere schilderijen op bezoek bij het Rembrandthuis: *Portret van Petronella Buys* (1635) van Rembrandt en *Man met zwaard* (ca. 1640 – 1644), dat geschilderd is door Rembrandt en een medewerker uit zijn atelier. Deze twee werken zijn aangekocht door het New Yorkse verzamelaarspaar Thomas S. Kaplan en Daphne Recanati Kaplan, oprichters van The Leiden Collection, de grootste particuliere collectie van Nederlandse zeventiende-eeuwse kunst ter wereld. Voor de tweede keer in relatief korte tijd toonde The Leiden Collection een deel van hun verzameling in het Rembrandthuis. De presentatie *Bijzonder bezoek* was van 9 mei tot en met 2 september 2018 in de tentoonstellingszaal te zien. De schilderijen zijn vervolgens t/m half januari 2019 in de Sael in het oude woonhuis getoond.

Rembrandt, *De schaatsenrijder*, ca. 1639. Ets en drogenaald, enige staat, 61 x 59 mm, Museum het Rembrandthuis.

“Wat een leuk thema, ‘Rembrandt in Parijs’. Het is er interessant om te zien wie Rembrandt geïnspireerd heeft. Ik had de etsen van impressionisten nog nooit gezien.”

– Een bezoeker van de tentoonstelling *Rembrandt in Parijs*

2. TENTOONSTELLINGEN

Portret van Petronella Buys en Man met zwaard vertellen beide een boeiend verhaal van toeschrijving en het belang van kunsthistorisch en technisch onderzoek. De twee schilderijen waren te zien in combinatie met tekst en beeld, waardoor de fascinerende verhalen achter de werken tot leven kwam – van twijfel en herontdekking tot nieuw onderzoek en toeschrijving. Beide schilderijen waren zo'n 100 jaar niet meer in Nederland geweest, en reisden in het voorjaar van 2019 verder naar het Louvre in Abu Dhabi voor de omvangrijke overzichtstentoonstelling van The Leiden Collection. Met de presentatie van deze twee werken hadden we de Europese primeur.

REMBRANDT IN PARIJS

Manet, Méryon, Degas en de herontdekking van de etskunst (1830-1890)

Op 21 september opende de tentoonstelling *Rembrandt in Parijs. Manet, Méryon, Degas en de herontdekking van de etskunst (1830-1890)*. Maar weinig mensen weten dat Rembrandt in de negentiende eeuw een icoon was voor een groot aantal Franse avant-garde kunstenaars en (post)impressionisten. Grote namen als Édouard Manet, Edgar

Degas, Odilon Redon en Theodore Rousseau namen Rembrandt en zijn werk als voorbeeld. Voor hen was hij een anti-academische cultfiguur, een kunstenaar die zich niets aantrok van academische regels en de wereld om zich heen heel goed wist te vatten. Veel Franse kunstenaars besloten ook – net als Rembrandt – te gaan etsen. Dit leidde tot een heropleving van deze kunstvorm.

Nog nooit eerder is dit onderwerp gepresenteerd in een tentoonstelling. De mooiste kunstwerken werden samengebracht: elegante Franse dames, Parijse stadsgezichten, indrukwekkende landschappen en artistieke affiches. De recente aangekochte werken van Degas en Manet werden in deze tentoonstelling voor het eerst gepresenteerd aan het publiek.

Publicatie en randprogrammering

Ter gelegenheid van de tentoonstelling is een hedendaags magazine uitgebracht, met achtergrondverhalen, interviews en essays, geschreven op een populairwetenschappelijke manier. In het kader van deze tentoonstelling vonden ook een drie lezingen plaats bij Hôtel Droog. Daarnaast werden er in samenwerking met de Vrije Academie en MK24 workshops aangeboden, die binnen korte tijd volgeboekt waren.

Bijzonder Bezoek. Foto: Kirsten van Santen.

Foto: Mike Bink.

MUSEUM HET REMBRANDTHUIS

Rembrandt
Social
Network

REMBRANDT CORNER

Het museum wil de magische plek zijn waar je Rembrandt beter leert kennen en je geïnspireerd raakt door zijn manier van werken. Onze missie is om de uitzonderlijke betekenis van Rembrandt van Rijn, zijn voormalige huis en de collectie die zich daarin bevindt in al hun facetten te koesteren, te verdiepen, te actualiseren en te delen met een zo groot en zo breed mogelijk publiek. Zonder vernieuwing kunnen we deze missie in de toekomst niet meer op een optimale manier volbrengen. In 2018 hebben we daarom weer stappen gezet in de ontwikkeling en realisatie van ons *Meesterplan voor de vernieuwing en uitbreiding van Museum Het Rembrandthuis*, dat naar verwachting vanaf 2021 gefaseerd gerealiseerd zal worden. Deze kleine verbouwingen, de zogenaamde 'quick wins', vormen een opmaat naar de uitvoering van het Meesterplan.

HERINRICHTING ENTREEGEBIED EN NIEUWE WINKEL

Een belangrijk onderdeel van de verbouwing in 2018, de zogenaamde *quick wins*, was de herinrichting van het entreegebied en het souterrain. Om op korte termijn meer ruimte en overzicht te creëren voor onze bezoekers is het entreegebied op de begane grond open en helder ingericht met alle ruimte voor een grote moderne ticketbalie. In het souterrain is het oude auditorium verwijderd en zijn een nieuwe, grotere museumwinkel en garderobe gerealiseerd. Op de wanden op beide verdiepingen en in het grote trappenhuis zijn *blow-ups* van details van etsen van Rembrandt geplaatst, waardoor de moderne vleugel uit 1998 beter aansluit bij het verhaal van het museum. Het entreegebied en de museumwinkel zijn ontworpen door Lies Willers.

Het entreegebied. Foto: Kirsten van Santen.

“Dit kleine Amsterdamse museum geeft de (inter)nationale bezoekers een mooie kijk in het werk, maar ook het huis zelf, waar Rembrandt ooit heeft gewoond. Er worden vele schilderijen en etsen getoond, die overigens niet allemaal van Rembrandt zijn. Een negatief puntje is de toegankelijkheid en de vele smalle trappen voor mindervaliden, maar dit kun je verwachten voor zo een klein en oud pand (1606).”

– Een bezoeker via Google Reviews

3. HET MEESTERPLAN & DE QUICK WINS

MUSEALE QUICK WINS: 'CLEYN KANTOOR' EN PRENTENKABINET

Twee ruimtes in het woonhuis en atelier, voorheen afgesloten voor het publiek, hebben in 2018 een nieuwe museale invulling gekregen. Ook is de hal die naar het oude huis leidt vernieuwd, met de toevoeging van een eigentijdse projectie en een miniatuur Rembrandthuis, een bijzondere schenking van de makers. Met deze museale *quick wins* maken we een eerste stap naar het versterken en verdiepen van de museale ervaring. De *quick wins* zijn een goede *testcase* voor de beoogde vernieuwing van de museale presentatie in het oude huis.

Cleyn kantoor

Direct achter de herkenbare groene deur op de begane grond is het Voorhuys. Hier kwam men vroeger Rembrandts woonhuis binnen. Dit was

tevens de plek waar hij zakendeed. In een ruimte vlak achter het Voorhuys, onder de wenteltrap, is nu een impressie gecreëerd van een kantoortje zoals dat door Rembrandt moet zijn gebruikt om zijn administratie bij te houden, het zogenoemde 'cleyn kantoor'. Naast kunstenaar en leermeester, was Rembrandt immers ook een actief ondernemer. Het kleine kantoortje is ingericht met meubels en objecten, gebaseerd op historisch beeldmateriaal en archiefstukken.

Prentenkabinet

Het nieuwe prentenkabinet bevindt zich in een besloten zolderruimte. Het is een unieke en educatief getinte presentatie over het belang van Rembrandts etskunst: de grote artistieke kwaliteit ervan, zijn favoriete onderwerpen, het gebruik van verschillende soorten papier, zijn

soepele tekenstijl en het geraffineerde spel met licht en donker. Vanwege de kwetsbaarheid van de werken op papier, zijn er veel moderne drukken van Rembrandts etsen te zien, maar er zijn ook altijd enkele originele etsen en etsplaten tentoongesteld. Ook is er een album met prenten waar bezoekers doorheen kunnen bladeren, om zelf te ervaren hoe men in de zeventiende eeuw prenten 'op de hand' bekeek. Het prentenkabinet en de nieuwe toegangshal tot het huis zijn ontworpen door Lies Willers.

De inrichting van Rembrandts 'cleyn kantoor' en het prentenkabinet werden mede mogelijk gemaakt door de Vereniging Vrienden van Museum Het Rembrandthuis en twee sponsors van de Vrienden: DLA Piper en Rembrandt BPO Solutions.

MEESTERPLAN VERNIEUWING EN UITBREIDING MUSEUM HET REMBRANDTHUIS (2021-2023)

Het museum staat aan de vooravond van een omvangrijke vernieuwing. Naar verwachting vindt de grootschalige, gefaseerde verbouwing plaats vanaf 2021. De kernpunten van het meesterplan zijn:

- » Een vernieuwde museale inrichting voor een optimale beleving die aansluit bij de wensen van het hedendaagse brede publiek, jong en oud, nationaal en internationaal,
- » Verbeterde faciliteiten en 30% meer publieksruimte om het toenemend aantal bezoekers goed en gastvrij te kunnen blijven ontvangen,
- » Een noodzakelijke renovatie van gebouw en vernieuwing van installaties,
- » Het museum zo duurzaam en zo toegankelijk mogelijk maken.

Voor deze vernieuwingsplannen is een investering van 7 miljoen euro nodig. De komende jaren zal hard worden gewerkt om de financiering rond te krijgen. Wij willen Museum Het Rembrandthuis voor de toekomst behouden en de fascinatie voor Rembrandt delen met iedereen – in Amsterdam, in Nederland of waar ook ter wereld.

Vorbereidingen in 2018

In 2018 is door het museumteam en diverse externe specialisten en ontwerpers (waaronder architect Janneke Bierman van BiermanHenket Architecten en museaal ontwerper Lies Willers)

Het Prentenkabinet. Foto: Het Portretbureau.

HET NIEUWE MUSEUMENSEMBLE

De verbouwing, uitbreiding en vernieuwing van Museum Het Rembrandthuis omvat de twee huidige panden aan de Jodenbreestraat en voegt aan het museumensemble óók een aangrenzend hoekpand toe. Het nieuwe museumensemble bestaat uit:

- A. Het huis van Rembrandt (oorspronkelijk gebouwd in 1606): de plek waar Rembrandt bijna twintig jaar woonde en werkte: een *lieu de mémoire*, de magische plek met de 'historische sensatie'. Dit Rijksmonument is eigendom van het museum;
- B. De moderne vleugel (gebouwd in 1998): hier ontvangt Museum Het Rem-

- brandthuis de bezoekers en hier is de publiekstoegang tot het woonhuis. Deze vleugel geeft context en verdieping in de tentoonstellingszalen en de studio voor educatie en ontvangsten. Dit pand is eigendom van de gemeente Amsterdam.
- C. Het hoekpand, de zogenaamde 'Uylenburgh-locatie' (oorspronkelijk gebouwd in 1895): De bovenste vier verdiepingen zijn recent door Museum Het Rembrandthuis voor lange termijn gehuurd voor het onderbrengen van de ondersteunende functies van het museum. Er is een zelfstandige horecagelegenheid op de begane grond.

veel tijd besteed aan de schetsontwerpfase van het 'Meesterplan'. In september is het schetsontwerp opgeleverd. In de tweede helft van het jaar is veel aandacht uitgegaan naar de financierings- en exploitatiemodellen; het onderzoek naar de vervanging van de klimaatinstallaties; de logistiek en *crowd control* in het gebouwencomplex; het opzetten van een *capital campaign* voor de financiering; het formuleren van onze kernwaarden, strategie en doelen (de visie die aan het meesterplan ten grondslag ligt) en gesprekken met stakeholders (waaronder de gemeente Amsterdam).

Eerste stap gerealiseerd

Een eerste vereiste op weg naar de realisatie van het meesterplan was het vinden van nieuwe ruimte voor onze ondersteunende functies (die verspreid door het museumcomplex en daarbuiten zijn gesitueerd). In de zomer van 2018 deed de mogelijkheid zich voor om de vier onbewoonde appartementen (Zwanenburgwal 3 t/m 9) boven het café 'Rembrandt's Corner' voor langere termijn te huren. Deze 'once in a lifetime opportunity' is met beide handen aangegrepen. Niet alleen ligt dit gebouw direct naast het museum, wat noodzakelijk is voor de ondersteunende functies, het is tevens gewijde grond. Op exact deze plek bevond zich in de zeventiende eeuw Hendrick Uylenburg's kunstwerkplaats, waar Rembrandt in 1631 aan het hoofd kwam te staan en zijn latere vrouw Saskia ontmoette. Na langdurig overleg met de eigenaar, financiële doorberekeningen, instemming van de Raad van Toezicht en de verlening van de vergunning tot woningonttrekking door de gemeente Amsterdam kon de huurovereenkomst per 1 april 2018 worden ondertekend. In de maanden erna zijn de oude woningen verbouwd en konden de ondersteunende functies en kantoren eind 2018 hier naartoe verhuizen.

In 2018 bezochten 262.322 mensen Museum Het Rembrandthuis, iets minder dan in 2017. Oorzaak was het mooie zomerweer waar veel musea last van hadden en de kleinere tentoonstellingen die we dit jaar hebben georganiseerd. Een *blockbuster* zoals de tentoonstelling over Ferdinand Bol en Govert Flinck (2017) kan het museum niet elk jaar organiseren. Het museum ontvangt voor het overgrote deel buitenlandse bezoekers (82,8%), maar weet met tijdelijke tentoonstellingen telkens weer Nederlands bezoek aan te trekken. In 2018 waren zowel publiek als pers tevreden: de waardering van bezoekers was hoog, de omzet in de nieuwe winkel steeg, onze evenementen zijn goedbezocht en de tentoonstellingen kregen veel aandacht in de media. Ook online was 2018 een succesvol jaar met de ontwikkeling van een nieuwe website en een substantiële toename aan volgers en *engagement* op sociale media, met name op Instagram.

PUBLIEKSBEREIK

Bezoekersherkomst

In 2018 kwamen 48.068 (18,2%) bezoekers kwamen uit Nederland, bijna 10.000 Nederlandse bezoekers minder dan in 2017. Dit is eenvoudig te verklaren doordat de tentoonstellingen van 2017, onder andere over Jan Six I en Ferdinand Bol en Govert Flinck, een relatief groot Nederlands publiek trokken. Verreweg de meeste Nederlandse bezoekers (ongeveer 13.000) bezochten het Rembrandthuis daarvoor in januari en februari 2018, in de laatste maanden van de tentoonstelling *Ferdinand Bol en Govert Flinck. Rembrandts meesterleerlingen*. Het aantal Nederlandse bezoekers van maart tot september viel lager uit in vergelijking met 2017, ook omdat er in deze periode verbouwd werd. In het najaar, tijdens de tentoonstelling *Rembrandt in Parijs*, zwol het Nederlands bezoek weer aan. Verder zagen we een toename van 6.000 bezoekers uit de Verenigde Staten en een

toename van 1.500 bezoekers uit Frankrijk. Het bezoek uit landen als Duitsland en Italië daalde lichtelijk ten opzichte van 2017. In totaal is het buitenlands bezoek licht gestegen ten opzichte van 2017 (+ 2,7%).

SALES

Aan de kassa van het museum werden 106.214 toegangstickets verkocht, een stijging van 4.000 tickets ten opzichte van 2017. In 2018 bezochten 38.500 mensen het museum met de Museumkaart (49.000 mensen in 2017). Ongeveer 40.000 buitenlandse bezoekers bezochten het museum met de City Card van Amsterdam Marketing, een daling van 5.000 ten opzichte van 2017.

Winkel

In april 2018 opende de vernieuwde en vergrote museumwinkel in het souterrain. De bredere ingang, de moderne vormgeving, het grotere assortiment en de ruime beweegruimte in de winkelpaden maken de winkelervaring voor de klant plezieriger.

Ook het assortiment is verder ontwikkeld en verbeterd; zo is de lijn met eigen Museum Het Rembrandthuis-producten verder uitgebouwd, waardoor een steeds unieker assortiment ontstaan. Dit biedt ook de mogelijkheid om Museum Het Rembrandthuis-producten te verkopen aan andere museumwinkels in binnen- en buitenland. Dit levert extra inkomsten op en zorgt voor een versteviging van het museummerk. In 2018 zijn diverse nieuwe artikelen geïntroduceerd. De best verkochte artikelen zijn gebruiksvoorwerpen met een Museum Het Rembrandthuis-connectie.

De winkelomzet, inclusief webshop en B2B-omzet, was 459.729 euro excl. btw. Ondanks de tijdelijke verbouwing is er al een stijging van 47.846 euro excl. btw gehaald ten opzichte van 2017. De gemiddelde besteding per bezoeker bedroeg 1,75 euro. In 2017 was dit 1,55 euro per bezoeker.

“Na 50 jaar in Amsterdam dit museum eindelijk bezocht. Mooie indruk van de werkomgeving van Rembrandt. Boeiende uitleg over drukproces van etsen. Interessante expositie over eind 19de-eeuwse Franse navolgers. (...).”

– Een bezoeker via Google Reviews

4. PUBLIEK, MARKETING EN COMMUNICATIE

De nieuwe winkel.

Bezoekers van ons museum op Instagram.

EVENEMENTEN

Verjaardag Rembrandt

Traditiegetrouw vierden we ook in 2018 Rembrandts verjaardag op 15 juli met een kunstzinnig straatfeest. Samen met de ondernemers uit de Jodenbreestraat en de Sint Antoniesbreestraat zijn er ets- en verfworkshops op straat gegeven, *street artists* waren live aan het werk en winkeliers organiseerden speciale activiteiten. De straat stond vol met kraampjes, tegenover het museum stond een dj-bus. Rembrandts verjaardag viel dit jaar op een zonnige zondag, een garantie voor succes.

Museumnacht

Op de eerste zaterdag van november vindt altijd de Museumnacht Amsterdam plaats. Dit jaar had ons programma een Frans tintje dankzij de tentoonstelling *Rembrandt in Parijs*. De winkel was omgebouwd tot een gezellig Frans café met cocktailbar, op de binnenplaats stond een prachtig uitgelichte Eiffeltoren van zo'n 3 meter hoog. De 1400 bezoekers konden tussen 19:00 en 02:00 uur deelnemen aan etsworkshops en demonstraties, op zaal vertelden museumdocenten spannende verhalen over wat zich in Rembrandts tijd afspeelde in het huis.

ONLINE EN SOCIALE MEDIA

Nieuwe website

In de tweede helft van 2018 is een nieuwe website gebouwd, die in december 2018 live is gegaan. De twee jaar oude website was toe aan een technische update en ook het uiterlijk is aangepast aan de huidige standaarden. Er is gekozen voor een 'Instagram grid'-uiterlijk, met veel foto's en een vereenvoudigde menustructuur. De website is gebouwd met een Wordpress CMS en daardoor eenvoudig te onderhouden. Het boekingsysteem voor (school)groepen en tour operators is geïntegreerd in de website, waardoor het eenvoudig is geworden voor externe partijen om groepsbezoek zelf online te reserveren.

Sociale media

Op onze sociale media richten we ons al ruim 3 jaar consequent op het creëren van inhoudelijke content. We gebruiken onze sociale media om gebruikers die geïnteresseerd zijn in kunst, geschiedenis en Rembrandt in het bijzonder langdurig aan ons te binden. We hebben dit jaar onze bezoekers wekelijks geactiveerd om zelf de mooiste foto's van hun bezoek te delen. Hiermee hebben we niet alleen veel *engagement* en internationaal bereik gegenereerd, maar ook meteen gratis content ontvangen. De reacties zijn onverdeeld positief: onze duizenden volgers liken en reageren actief, waarbij we merken dat het de weetjes over Rembrandt, zijn werk en zijn tijd vooral in de smaak vallen.

Onze strategie is effectief. We hebben ons aantal volgers vergeleken met de top 10 Amsterdamse musea op Facebook: Van Gogh Museum, Rijksmuseum, Stedelijk Museum, Foam, EYE, Hermitage, Nemo Science Center, Hortus Botanicus, Joods Cultureel Kwartier en het Amsterdam Museum. Waar we op Facebook op nummer 11 staan, komen we op Twitter op nummer 8 en op Instagram zelfs op nummer 5. Ons sociale mediakanaal met de grootse groei in 2018 is Instagram. We zijn bijna verdubbeld in het aantal volgers: van zo'n 10.000 aan het begin van 2018 naar bijna 19.000 eind december. We hebben gemiddeld 3 à 5 berichten per week geplaatst, waarmee we in 2018 ongeveer 520.000 mensen hebben bereikt. Opvallend is de bereikte doelgroep: 51% van onze volgers is tussen de 25 en 44 jaar oud.

Op Facebook zijn we gestegen in het aantal volgers: van 11.541 naar 13.051. Gemiddeld hebben we zo'n 3 à 5 berichten per week geplaatst en in totaal hebben onze berichten 938.000 mensen bereikt in 2018. Op Twitter was er sprake van een lichte toename aan volgers: van 4105 naar 4753. Onze berichten hebben naar verhouding een groot bereik: in totaal 157.000 vertoningen in 2018. We zijn als museum verder ook aanwezig op LinkedIn, Pinterest en YouTube.

PERS

Museum Het Rembrandthuis is in 2018 regelmatig en positief in de pers verschenen. Uit de media-analyse die we hebben laten uitvoeren door onze 'knipseldienst' Mediaweb blijkt dat er in 2018 in totaal 741 nieuwsberichten zijn gepubliceerd over het museum. De totale media-waarde was € 1.601.012 en het totale bereik komt uit op 80.016.923.

De meeste aandacht hebben we in het derde kwartaal gekregen, naar aanleiding van onze tentoonstelling *Rembrandt in Parijs*. Zo schreef Koen Kleijn in de Groene Amsterdammer: 'De tentoonstelling vloeit voort uit een interessant idee over hoe Rembrandts werk - en dan in het bijzonder zijn etsen - invloed had op discussies over wat goed was en wat niet, in de kunsten. (...) Het Rembrandthuis demonstreert de relatie van de oude meester met die bekende en minder bekende Franse kunstenaars in een intelligent en uitnodigend overzicht, dat wel vraagt om nauwkeurig kijken en afwegen.' Ook aan de lezingenreeks in het kader van de tentoonstelling werd aandacht besteed in de Gooi- en Eemlander en in de Telegraaf, die kopte: 'Unieke expositie in Rembrandthuis. Rembrandt boegbeeld van

verzet.' De aankoop van de werken van Degas en Manet kregen in aanloop naar de tentoonstelling ook ruimschoots aandacht in onder andere De Volkskrant, het Parool, het Leidsch Dagblad, De Limburger en het Noordhollands Dagblad. De media-aandacht vertoonde nog een aantal opvallende pieken gedurende het jaar. Zo lokte de presentatie *Bijzonder bezoek* de volgende uitspraak bij Stefan Kuiper van De Volkskrant uit: 'Nee, dan die kraag op het portret van Petronella Buys in het Rembrandthuis! (...) Volumineus, rijk aan plasticiteit, het soort schilderij kunstige goocheltruc dat de detective in kijkers losmaakt ('hoe dééd-ie het?').' Trouw noemde het een 'wonderlijk verhaal' en de Telegraaf berichtte sensationeel: 'Overdadig portret was spoedklus'. De mooiste krantenkop kwam van Maarten Moll voor het Parool: 'Opdracht mislukt? Rembrandt bakte er wat van'.

Kleinere media-pieken vonden plaats na de openstelling van *Rembrandt observeert mensen*, en aan het einde van het jaar, naar aanleiding van de aanstelling van Karin van Gilst in de Raad van Toezicht (27 november) en het overlijden van Aat Veldhoen (9 december).

Rebels met Rembrandt

Frans avant garde ging uit protest etsen

door Thea Duijter

De academie in Parijs vond vanaf de oprichting in 1648 dat kunstenaars een voorbeeld moesten nemen aan Rafael en Poussin, die teruggiepen op de griekse schoonheid van de klassieke oudheid. Maar de kunstenaars die in de jaren 1630 de koloniale Barbaarse stichtten in het bos van Fontainebleau, verbleven, uit gewoont, de Rembrandt tot vulligener.

Zo bewonderden zij hij, na impressionistische dikke verflijns en de realistische en rijke manier waarop hij het landschap, portretten en het dagelijkse leven weergaf. Dat was heel wat anders dan de gepolijste stijl en de extravagante composities van de academie, die zo geliefd waren bij de burgerij. Rembrandt was een kunstenaar die niet alleen de kunst van de schilderkunst, maar ook de kunst van de etsen.

Edgar Degas, 'Vrouw die zich af aan haar hoofd', 1895-1898, opgedrukt van de etskunst ontstond.

Opdracht mislukt? Rembrandt bakte er wat van

Maarten Moll

AMSTERDAM

Twee recent herontdekte schilderijen van Rembrandt van Rijn zijn vanaf morgen onder de titel *Bijzonder bezoek* in het Rembrandthuis in Amsterdam te aanschouwen. Beide werken zijn zo'n honderd jaar niet in Nederland te zien geweest.

Het gaat om *Powder van Petronella Buys* (1635) en *Man met zwaard* (ca. 1640-1644), onlangs aangekocht door verzamelaar Thomas Kaplan. Met zijn vrouw beheert hij The Leiden Collection, de grootste particuliere collectie Nederlandse zeventiende-eeuwse kunst in de wereld.

Sloten: "Dit is een huwelijksportret. Haar man, Philips Lucasz, hangt al sinds 1871 in The National Gallery in Londen. Enkele decennia geleden dachten sommige specialisten dat de vlot gedane kraag van Philips door een assistent was geschilderd. Die kraag van Petronella ook - en zij mischieven wel helemaal."

"Wij laten zien dat dat niet het geval was en dat dat snelle schilderen waarschijnlijk door tijddruk kwam. Petronella is een 'gezonde' Rembrandt. De twee zijn door Rembrandt geschilderd in het voorjaar van 1635 in het pand naast het Rembrandthuis, in het atelier van Hendrick van Uylenburgh, waar Rembrandt toen werkte."

signeerd in 1644, maar omdat er zo door een leerling aan gewerkt is, wordt het schilderij geboekstaafd als 'Rembrandt en atelier'.

In duigen vallen

Omdat het Rembrandthuis goede contacten heeft met het verzamelaarspaar Kaplan, mag het als eerste museum de twee werken aan het publiek laten zien. Van Sloten: "De schilders zeggen veel over de atelierpraktijk van Rembrandt, en toont wat er bijvoorbeeld kon gebeuren als een opdracht in duigen viel. Het Rembrandthuis biedt als kunstenaarshuis een unieke kans Rembrandts schilderijen in die context te laten zien."

Bijzonder bezoek. T/m 2 september in Museum Het Rembrandthuis.

Uniek bezoek

D e kleding van Petronella Buys oogt overdadig. Onder haar dubbele halskraag prijkt een dubbele kasten kraag en daaronder weer een vier- of vijfdelige goedge ketting. En dat terwijl Rembrandt haar had. De huwelijksportretten van Petronella en haar echtgenoot Philips Lucasz werden in het voorjaar van 1635 geschilderd. Vlak voordat ze op 1 mei dit naar Brazilië vertrokken.

juiste plek

Ook dat verloren gewaande schilderij werd na ontdekking door Kaplan gekocht. "Wij zien het voormalige woonhuis van Rembrandt als de juiste plek om nieuwe ontdekkingen en onderzoek te laten zien. En nu zien de Kaplans dat gelukkig ook," zegt Epco Rutis, hoofd collectie van het museum. "Vandaag de dag is Petronella's portret"

Enkele krantenkoppen over de tentoonstellingen in Museum Het Rembrandthuis.

Foto: Kirsten van Santen.

In 2018 heeft Educatie & Publieksbegeleiding zich met veel energie gericht op een volledig nieuw en online boekingsstelsel voor de vele groepsbezoeken. Tevens is de vernieuwing van bestaande onderwijsprogramma's in 2018 afgerond, inspelend op speciale wensen van het onderwijs. Educatie en Publieksbegeleiding speelde een actieve rol bij de tijdelijke tentoonstellingen, in conceptontwikkeling, teksten en randprogrammering. De audiotour is tevens uitgebreid. De doorlopende demonstraties in het museum zijn onveranderd en onverminderd populair bij bezoekers.

GROEPEN EN SCHOOLBEZOEK

Voor scholen en andere groepsbezoeken is eenvoudig in boekingsmogelijkheden noodzakelijk. Daarom is eind 2018 een online boekingsstelsel – gekoppeld aan e-ticketing – geïntroduceerd. Met het stelsel wordt ook de administratieve last in de organisatie en aan de kassa beperkt. Door het groeiend bezoekersaantal is de urgentie van *crowd control* belangrijker geworden. Het boekingsstelsel helpt in het kanaliseren van groepsbezoeken.

Voor een relatief klein en zo druk bezocht museum is de capaciteit voor groepsbezoek door scholen beperkt. Het op peil houden van de schoolgroepen die met behulp van een educatief programma Museum Het Rembrandthuis bezoeken blijft een punt van aandacht. In 2018 daalde het aantal schoolgroepen met ongeveer 8%. Het is een herkenbaar patroon, een golfbeweging met een interval van ongeveer drie jaar (zie grafieken). Daarbij valt op dat het aandeel Primair Onderwijs-leerlingen blijft dalen, van 1715 in 2017 naar 1585 leerlingen in 2018. Om dit te kenteren zijn we actief bezig met het bereiken van nieuwe schoolgroepen. Dit doen we door speciale programma's te ontwikkelen voor de moeilijk bereikbare scholen en onze advertentiecampagnes te richten op vooral het primair onderwijs. Het percentage Voortgezet Onderwijs-leerlingen blijft daarentegen stijgen, van bijna 1000 in 2017 naar ongeveer 3400 leerlingen in 2018. Het aantal VMBO-leerlingen fluctueert per jaar het meest, van ongeveer 1300 leerlingen in 2017 naar een kleine 1000 in 2018. Het aandeel buitenlandse scholieren dat gebruik maakte van educatieve programma's groeide 756 naar 831.

Foto: Kirsten van Santen.

“Great museum! It was a good feeling to walk through the rooms to get that Rembrandt experience! It's very nicely arranged. The daily etching demonstration and paint preparation demonstration are wonderful. They are all provided for free. Even the audio guide in different languages is for free. It's truly a public-friendly place. Thanks!!!”

– Een bezoeker via Facebook Reviews

5. EDUCATIE EN PUBLIEKS-BEGELEIDING

De top drie van meest gebruikte programma's zijn – zoals de afgelopen jaren – de workshops (321), de rondleidingen (113) en de audiotour (32).

PUBLIEKSBEGELEIDING

Demonstraties

De doorlopende demonstraties in het museum – etsen en verbereiding – zijn altijd zeer populair bij de algemene museumbezoeker van het Rembrandthuis. In 2018 vonden deze demonstraties net als in de jaren ervoor zeven dagen per week in de etskamer en Rembrandts atelier plaats. De demonstraties dragen bij aan het unieke karakter van het museum als kunstenaarshuis- en atelier.

Audiotour

Aan de audiotour door het oude huis was enig onderhoud noodzakelijk in verband met nieuwe langdurige bruiklenen. De content werd met drie objecten verrijkt in tien talen. De in 2017 voorziene revisie van de kinderaudiotour is in het afgelopen jaar niet uitgevoerd in verband met de hoge kosten en de planvorming rondom het Meesterplan, waarin ook de audiotour opnieuw onder de loep wordt genomen.

Tentoonstellingen

Tentoonstellingen en andere grote projecten worden in het museum sinds enkele jaren pro-

jectmatig en interdisciplinair georganiseerd. De rol van educatie in de conceptontwikkeling, de publieksbegeleiding en de randprogrammering is groter dan ooit. Educatoren en conservatoren werkten intensief samen aan de tweedelige tentoonstelling *Rembrandt observeert mensen*. Bij *Rembrandt in Parijs* was Educatie betrokken bij de conceptontwikkeling, maakte de zaalteksten, leverde een bijdrage aan de publicatie en speelde een belangrijke rol in de randprogrammering voor de bezoekers en scholen. Zo werden er lezingen en speciale workshops georganiseerd. Vooral voor de workshops, in samenwerking met De Vrije Academie en MK24, was veel belangstelling. Datzelfde gold voor de speciale tijdelijke workshop "Grenzeloos grafisch" voor het VO-onderwijs, waarin volop met verschillende technieken geëxperimenteerd kon worden.

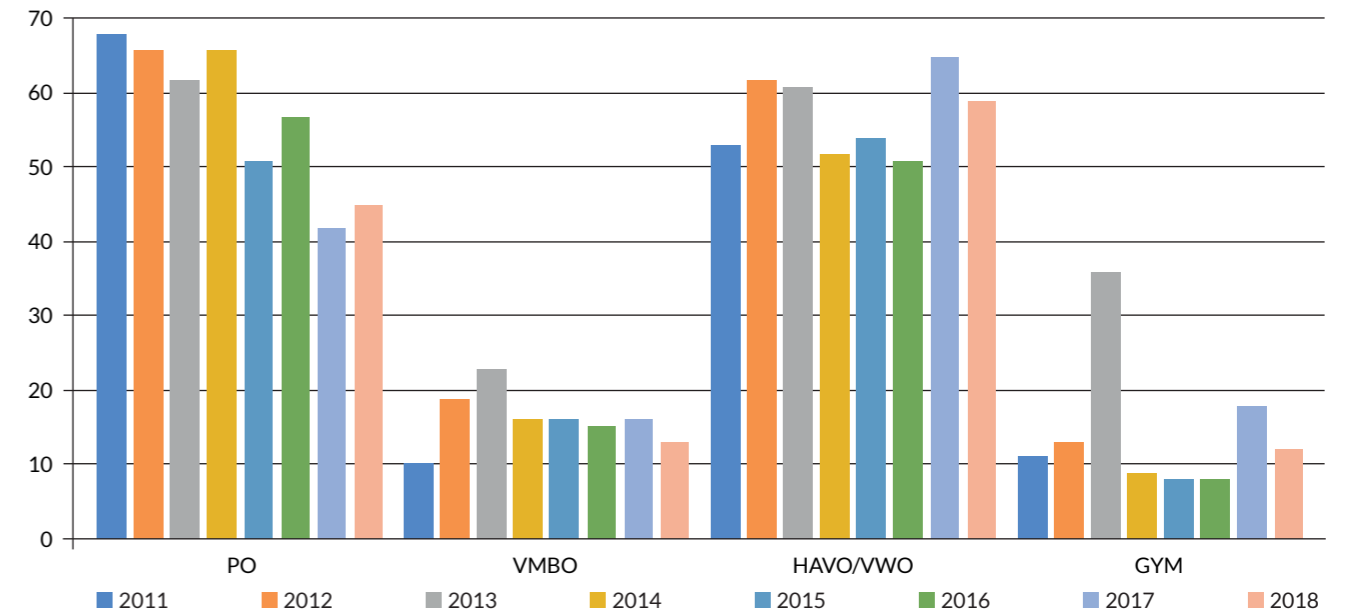
Outreach

Het idee om het project *Rembrandt onder de arm* voor de groep ouderen in verzorgings- en verpleeghuizen een ander karakter te geven – waarbij het financieel kostendekkend en mogelijk verzelfstandigd kon worden – bleek vooralsnog niet haalbaar. Wel ontving het museum in 2018 een legaat naar aanleiding van dit project, met als wens dat het legaat in de toekomst in de geest van *Rembrandt onder de arm* zal worden besteed.

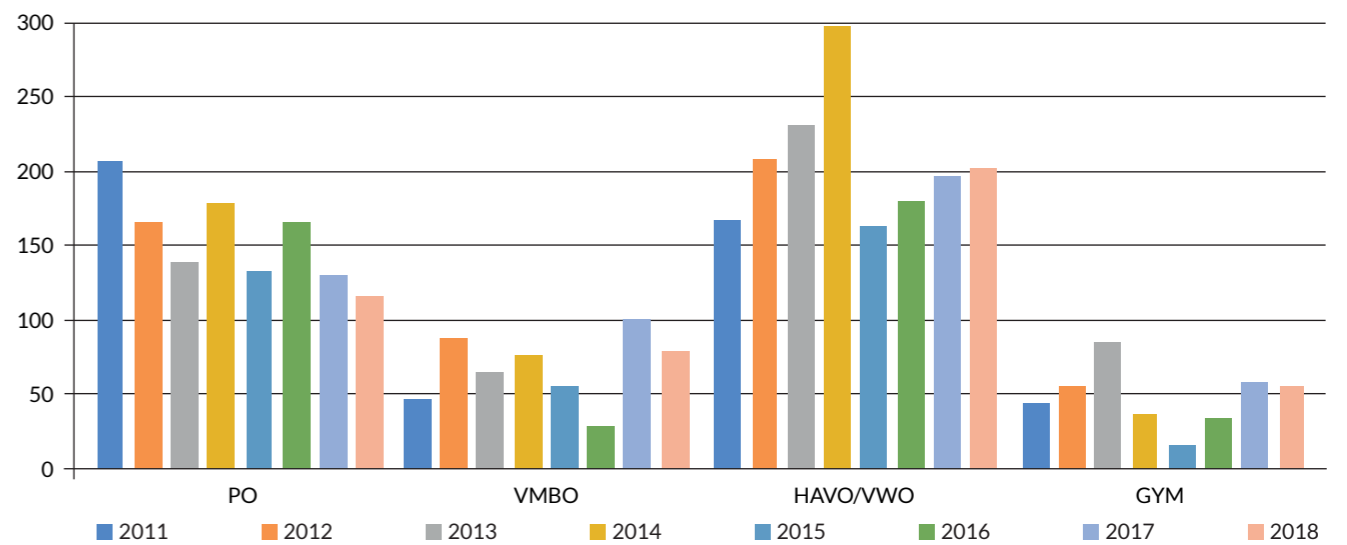

Foto: Kirsten van Santen.

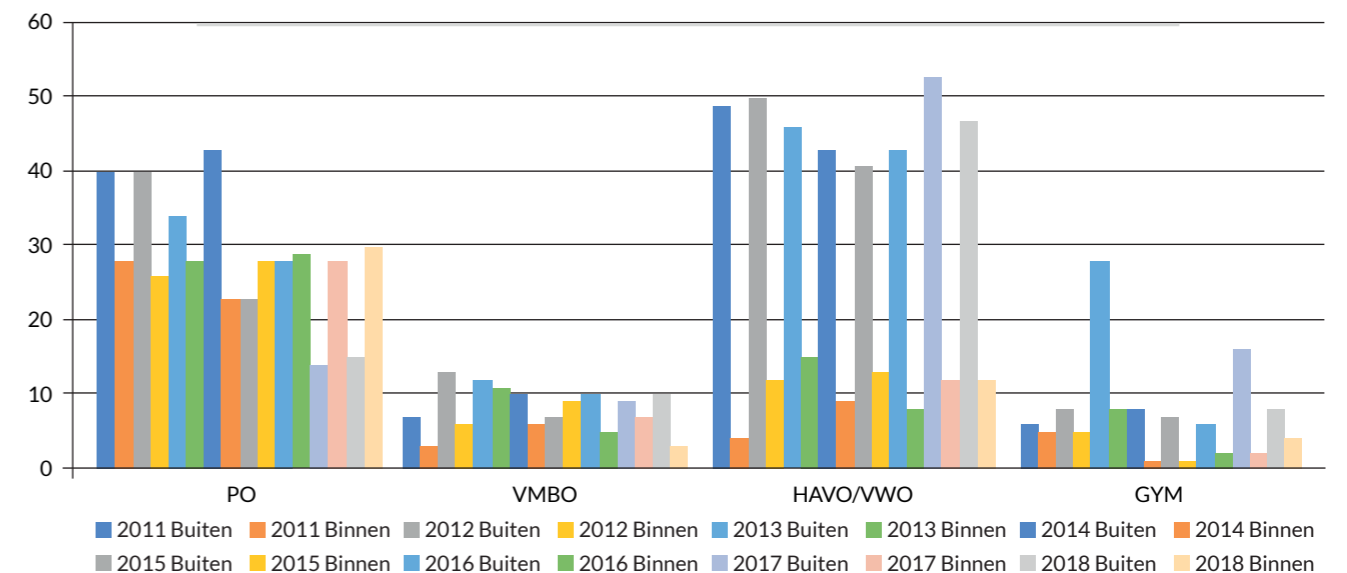
AANTAL UNIEKE SCHOLEN NEDERLAND

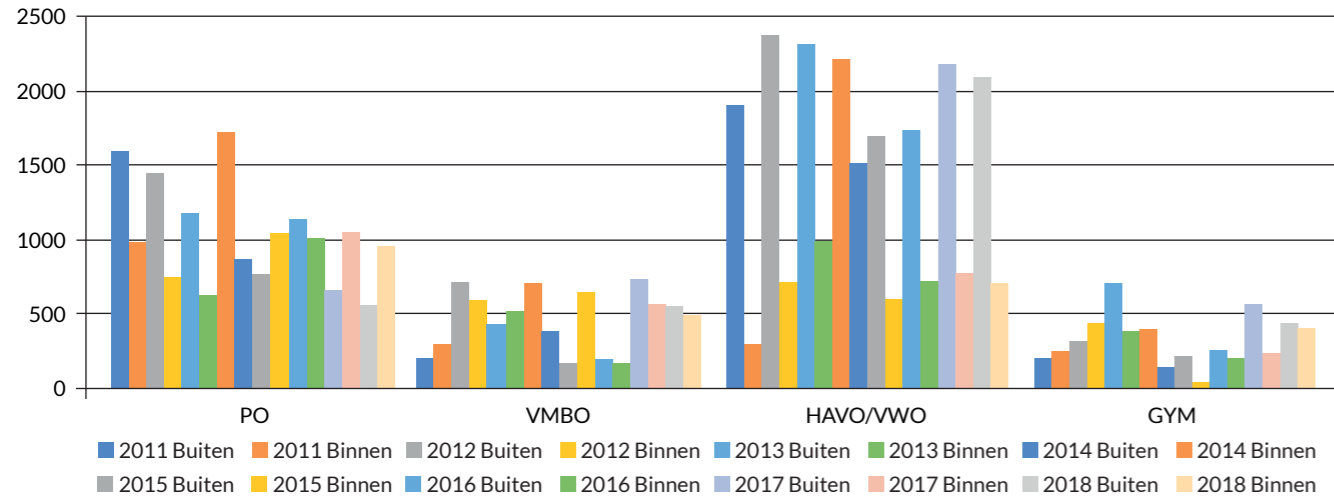
AANTAL PROGRAMMA'S

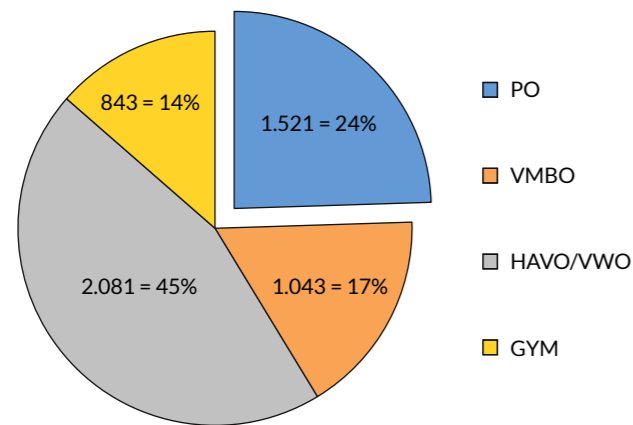
HERKOMST SCHOLEN BINNEN OF BUITEN AMSTERDAM

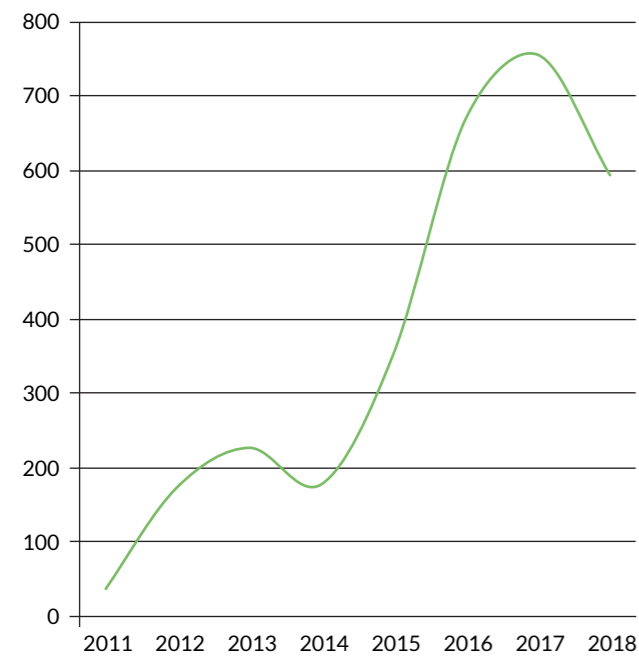
HERKOMST LEERLINGEN BINNEN OF BUITEN AMSTERDAM

SAMENSTELLING LEERLINGEN NL 2018

BUITENLANDSE LEERLINGEN DIE GEBRUIK MAKEN VAN EDUCATIEVE PROGRAMMA'S

LEERLINGEN DIE HET REMBRANDTHUIS BEZOEKEN MBV. EDUCATIEF PROGRAMMA

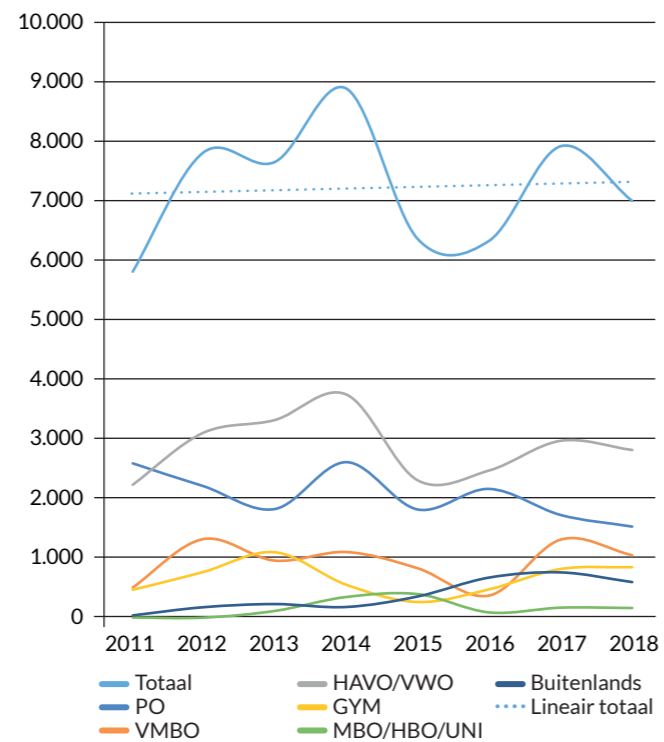

Foto: Kirsten van Santen.

In 2018 is een nieuwe 'Museale visie op collectie, onderzoek en publicatie' verschenen. Deze visie wordt in 2019 uitgebreid tot een visie op alle museale kerntaken en zal dienen als basis voor het nieuwe beleidsplan/kunstenplan voor de periode 2021-2024. De afdeling Collectie heeft zich in 2018 wederom gericht op onderzoek, beheer, behoud en registratie van de museumcollectie. Ook zijn er dit jaar bijzonder veel bruiklenen voor landelijke en internationale tentoonstellingen uitgegaan. De eigen collectie is dit jaar verrijkt met een ets van een Rembrandt-leerling dankzij een mooie schenking.

ONDERZOEK

Het team heeft tevens enkele onderzoeksprojecten uitgevoerd, onder andere naar een zeventiende-eeuwse kopie van Rembrandts schilderij van Saskia in Kassel. In projectteams zijn bijdragen geleverd aan de museale inrichting voor

het Meesterplan en aan de tentoonstellingen *Rembrandt observeert mensen*, *Bijzonder bezoek* en *Rembrandt in Parijs*. Bovendien werden tentoonstellingen en publicaties voor 2019 (het Rembrandtjaar) voorbereid, met name *Rembrandt's Social Network*. Ook is er – met financiële steun van Bader Philantropies – gewerkt aan een monografie over Rembrandt leerling Abraham van Dijck, dat op termijn mogelijk zal uitmonden in een tentoonstelling en wetenschappelijke publicatie.

BEHEER, BEHOUD EN REGISTRATIE

Op het gebied van collectiebeheer en behoud zijn diverse projecten uitgevoerd (onder meer de restauratie van 17de-eeuwse stoelen, CHV-protocollen, wijzigingen in de vaste opstelling). De inhaalslag registratie en digitalisering basiscollectie is voortgezet, er was een actief in- en uitgaand bruikleenverkeer en de bibliotheek is opgeschoond, geregistreerd en verhuisd naar het belendende hoekpand.

Foto: Kirsten van Santen.

“Heerlijk. Geschiedenis. Ellende. Vreugde. En intriges in een huis. En leuk verteld. Goed overzicht van het huis en zijn geschiedenis. Gelukkig is de mens in kwestie financieel ten onder gegaan, zodat we nu de optekening hebben. De rest is geschiedenis.”

– Een bezoeker via Tripadvisor

6. COLLECTIE EN ONDERZOEK

Aanwinsten en uitgaande bruiklenen

Er zijn in 2018 geen aankopen voor de collectie gedaan, vanwege onvoldoende geschikt (of financieel niet haalbaar) aanbod. Het museum heeft wel een mooie schenking mogen ontvangen: Onbekende leerling van Rembrandt, *Jongeman, ten halven lijve*, ca. 1650. Ets, 93 x 63 mm. Een schenking van de heer Jaap Mulders.

Naar *Dutch Masters*, Rijksmuseum Amsterdam Airport Schiphol, 1 november 2018 – 1 november 2019

» Rembrandt (omgeving van), *Lachende jongeman*, ca. 1620-30. Olieverf op paneel, 41,2 x 33,8 cm. Langdurig bruikleen van het Rijksmuseum

Naar *Rembrandt privé*, Stadsarchief Amsterdam, 30 november 2018 – 24 maart 2019

- » Rembrandt, *Zelfportret met bontmuts*, 1631. Ets, 63 x 57 mm
- » Rembrandt, *Gezicht op Amsterdam*, 1641. Ets, 112 x 153 mm
- » Rembrandt, *De ruïnes van het oude stadhuis te Amsterdam*, 1652. Pen en penseel in bruin, enig rood krijt, 150 x 201 mm

Naar *Werk, bid & bewonder, een nieuwe kijk op kunst en calvinisme*, Dordrechts Museum, Dordrecht, 10 november 2018 – 26 mei 2019

» Rembrandt, *Portret van Eleazer Swalmius*, 1637. Olieverf op doek, 132 x 109 cm. Bruikleen van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen

Naar *Kwab, Dutch design in de eeuw van Rembrandt*, Rijksmuseum, Amsterdam, 30 juni – 16 september 2018

- » Gebrand van den Eeckhout, *De grootmoedigheid van Scipio*, ca. 1650-55. Olieverf op doek, 133 x 168 cm. Langdurig bruikleen van het Rijksmuseum, Amsterdam
- » Pieter Lastman, *Paulus en Barnabas in Lystra*, 1617. Olieverf op doek, 76 x 115 cm. Langdurig bruikleen Amsterdam Museum

Naar *Rembrandt en Saskia, Trouwen in de Gouden Eeuw*, Fries Museum, 24 november 2018 – 17 maart 2019

- » Rembrandt, *Schetsblad met vijf koppen van Saskia en één van een oudere vrouw*, 1636. Ets, 151 x 126 mm
- » Rembrandt, *Etsplaat met vijf koppen van Saskia en één van een oudere vrouw*, 1636. Koper, 154 x 128 mm

Naar *Vereniging Rembrandt steunt de Nederlandse musea 2008-2018*, Kröller-Müller Museum, Otterlo, 29 september 2018 – 4 februari 2019

- » Rembrandt, *De brillenverkoper (het gehoor)*, ca. 1624. Olieverf op paneel, 20,5 x 17,5 cm. Bruikleen Museum De Lakenhal, Leiden
- » Rombout van Uylenburgh, *Athalia uit de tempel verdreven door Jojada*, ca. 1620. Olieverf op doek, 41,5 x 56,5 cm
- » Rombout van Uylenburgh, *Joas door de hogepriester Jojada tot koning gezalft*, ca. 1620. Olieverf op doek, 39,7 x 54,3 cm

Naar *Rembrandt & Britain*, Scottish National Gallery, Edinburgh, 7 juli – 14 oktober 2018

» Atelier van Rembrandt, *De Heilige Familie bij nacht*, ca. 1624 – ca. 1648 olieverf op paneel, 66,5 x 78 cm. Langdurig bruikleen van het Rijksmuseum, Amsterdam

Naar *Rembrandt: Painter as Printmaker*, Denver Art Museum, Denver (CO), 16 september 2018 – 6 januari 2019

- » Rembrandt, *De vlucht naar Egypte*, 1633. Ets, staat I(2), 89 x 62 mm
- » Rembrandt, *Boomgroep met een wijd verschiet*, 1652. Droge naald, staat II(2), 124 x 211 mm
- » Rembrandt, *Etsplaat van Het loflied van Simeon*, 1654. Koper, 217 x 294 mm
- » Rembrandt, *Etsplaat van Bedelaar met een houten been*, ca. 1630. Koper, 114 x 66 mm

Foto: Kirsten van Santen.

Atelier van Rembrandt, *De Heilige Familie bij nacht*, ca. 1642- ca. 1648

Operationele Zaken heeft dit jaar verscheidene verbouwingen en een gefaseerde verhuizing van de ondersteunende functies aangestuurd en gerealiseerd. Ook zijn er stappen gezet in het kader van klimaatbeheersing, collectiehulpverlening (CHV) en duurzaamheid.

QUICK WIN: HERINRICHTING MUSEUM

In 2018 waren er diverse verbouwingen en herinrichtingen van het museum. Zo is een ruim en modern entreegebied voor ontvangst en kaartverkoop ontstaan, een nieuwe en grotere museumwinkel in het souterrain gerealiseerd, is de bewegwijzering grotendeels vernieuwd, zijn het trappenhuis en de toiletgroepen voorzien van blow-ups van Rembrandts etsen, en zijn de muren van de vertrekken op de bel-etage van het woonhuis geschilderd. Met deze *quick wins* tegen een relatief kleine investering kan het museum de komende jaren vooruit en het groeiend aantal bezoekers beter ontvangen.

VERHUIZING ONDERSTEUNENDE FUNCTIES

We hebben bovendien het hoekpand aan de Zwanenburgwal, de Uylenburgh-vleugel erbij gehuurd waardoor we nu drie aaneensluitende panden hebben. De vier verdiepingen zijn ingrijpend verbouwd en daarmee geschikt gemaakt voor ondersteunende functies en

kantoren. Eind van het jaar zijn vrijwel alle ondersteunende functies (Directie, Collectie, Administratie, Secretariaat, Marketing & Communicatie en Educatie) naar het nieuwe pand verhuisd. Ook de studiezaal Rembrandthuis is hier gerealiseerd. Op termijn worden ook operationele, facilitaire taken hier ondergebracht, evenals de meldkamer.

VERBETERING EN VERNIEUWING: PLANNEN EN UITWERKING

Het klimaatbeheerssysteem is zoals bekend aan vervanging toe. Dit is echter ingrijpend en vergt een flinke investering die niet op korte termijn te realiseren is, maar volop terugkomt in het Meesterplan. Het afgelopen jaar is met hulp en advies van externe partijen ingezet op kleine praktische oplossingen waarmee we voldoende vooruit kunnen.

Met diverse Amsterdamse musea zijn er concrete stappen gezet voor de CHV (collectiehulpverlening). Er is een grote gemeenschappelijke oefening gehouden in de Hermitage waar ook de Brandweer in optrekt. Intern is de hele CHV-procedure aangescherpt.

Ook is er een samenwerking met de culturele instellingen in het Duurzaamheidsoverleg van de Plantage. Dit heeft geleid tot een gezamenlijke inkoop van de energie, verder wordt er ingezet op 'zero waste'. Er is een aanvraag gedaan voor de BREEAM-keurmerk (duurzaamheids certificering), deze aanvraag loopt nog.

"This is a very intimate museum, not like the busy more well-known spots. It was my favorite in Amsterdam given the fact that I could learn about life in the 1600's, about Rembrandt and see the interior of a typical home of that era. (...) The place is well appointed, with a complete gift shop with lots of cool stuff. Check it out!"

– Een bezoeker via Facebook reviews

7. OPERATIONELE ZAKEN

Foto: Mike Bink.

Voor het maken van onze tentoonstellingen zijn we afhankelijk van publieke en private fondsen en sponsoring. We zijn alle begunstigers en partners zeer erkentelijk voor hun ondersteuning en vertrouwen. Ook ontvingen we in 2018 speciale particuliere giften, waaronder een nalatenschap en een bijzondere gift in natura: een miniatuur Rembrandthuis. Het miniatuurhuis is handgemaakt en gedoneerd door de Stichting Dolls House Nederland. Het is te bewonderen bij de ingang van het oude huis.

Voor de grote tentoonstelling en bijbehorende catalogus *Ferdinand Bol en Govert Flinck, Rembrandts meesterleerlingen* – een samenwerkingsproject met het Amsterdam Museum – kregen beide musea genereuze bijdragen van publieke en private fondsen, bedrijven en particulieren: BankGiro Loterij, FEBO, Fonds 21, Gemeente Amsterdam, Amsterdam Marketing, KLM, Mondriaan Fonds, NH Collection, Porsche Centrum Amsterdam, Prins Bernhard Cultuurfonds en Nieske Fonds, RAI Amsterdam, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, SmeetsGijbels, Stichting Puikenburg Fonds, Turing Foundation, VSB Fonds en Stichting Zabawas. Zonder hen

was een ambitieuze en omvangrijke tentoonstelling als deze, te zien in twee musea, nooit mogelijk geweest.

Voor de tentoonstelling *Rembrandt in Parijs* zijn we ondersteund door de Stichting Gravin van Bylandt, de P.W. Janssen's Friesche Stichting en twee anonieme begunstigers. Samen met het Institut Français, de Alliance Française en de Franse Kamer van Koophandel organiseerden we een geanimeerde Franse avond, waar we veel gasten ontvingen die nog onbekend waren met het Rembrandthuis en de invloed van Rembrandt op negentiende-eeuwse Franse kunstenaars.

In 2018 zijn ook reeds fondsen geworven voor het Rembrandtjaar 2019, met royale toezeggingen van Fonds 21, Prins Bernhard Cultuurfonds, Turing Foundation en Zabawas. Ook zijn de voorbereidingen voor de *capital campaign* voor het Meesterplan gestart. Door middel van interne sessies is de positioneringsstrategie van Museum Het Rembrandthuis aangescherpt en is de wervingsstrategie ontwikkeld voor fondsen, corporate partijen, particulieren en andere financieringsbronnen.

“Ik was hier nog nooit geweest en sinds kort in het bezit van een museumjaarkaart dus besloten om een kijkje te nemen. Mooi oud gebouw, midden in een drukke doorgaande straat. Als je niks over de Hollandse meester(s) weet als toerist zijnde dan blijf je wellicht één tot anderhalf uur binnen. (...)”

– Een bezoeker via Tripadvisor

8. DEVELOPMENT

Philippe Lalliot, ambassadeur van Frankrijk in Nederland, met Lidewij de Koekoek tijdens de opening van *Rembrandt in Parijs*. Foto: Mike Bink.

In 2018 had Museum Het Rembrandthuis gemiddeld 49,75 medewerkers in dienst (2017: 48). Het gemiddeld aantal fte's (fulltime equivalent) bedroeg in 2018 34,52 (2017: 33). Er is een nieuw hoofd Operationele Zaken aangetrokken, diverse administratieve zaken zijn uitbesteed, er is een *quick scan* van het secretariaat gemaakt en een verder onderzoek naar de museum-cao uitgevoerd. Ook is er geïnvesteerd in communicatie en development.

Een nieuw gezicht heeft het Managementteam dit jaar verrijkt: in februari 2018 is ons nieuwe hoofd Operationele Zaken, Jasper Nanninga, begonnen. Hij heeft met het oog op efficiency en effectiviteit al snel een nieuw afdelingsplan opgesteld, met als uitgangspunt een effectievere inzet van medewerkers, een actievere sturing op verzuim en een afname van het inzetten van uitzendkrachten. Een medewerker Operationele Zaken is gedetacheerd bij het Drents Museum en daar vervolgens in dienst genomen. Het museum heeft het gehele jaar 2018 te kampen gehad met veel langdurig en niet-werkgerelateerd ziekteverzuim. Het verzuim betrof medewerkers in functies die voor de dagelijkse operatie van het museum noodzakelijkerwijs vervangen moesten worden.

Met het oog op het vergroten en verbreden van ons publieksbereik (onder andere voor het Rembrandtjaar 2019) is met Nathalie Macieszka extra ingezet op Communicatie en PR. Ook zijn er vanwege de benodigde werving voor het Meesterplan meer uren vrijgemaakt

voor Development. Annelies Kronenberg is aangesteld als manager Development en heeft al snel een groep van deskundige vrijwilligers gevonden die ons steunen bij de opzet van de *capital campaign*. Suzanne Venneker is bij de afdeling collectie tijdelijk aangesteld voor registratie en digitalisering van de collectie. In 2018 lag de focus op het deels *outsourcen* van administratieve werkzaamheden op het gebied van personeels- en salarisadministratie, en het moderniseren van onze arbeidsvoorwaarden. In het najaar is er een bijeenkomst georganiseerd om medewerkers te informeren over de huidige stand van zaken in het onderzoek naar een eventuele overgang naar de museum-cao. Dit onderzoek wordt in 2019 voortgezet.

2018 stond verder in het teken van een *quick scan* van de het secretariaat. Uit dit advies is een plan van aanpak ontstaan om het secretariaat efficiënter en effectiever te kunnen laten functioneren. De uitvoering van dit plan van aanpak zal in 2019 worden afgerond. De Personeelsvertegenwoordiging (PvT) heeft diverse keren met de directeur-bestuurder vergaderd, naast de reguliere eigen vergaderingen. Bespreekpunten met de directeur-bestuurder betroffen onder meer de mogelijke overgang naar de museum-cao, het actieplan naar aanleiding van de uitkomsten van het medewerkersonderzoek van najaar 2017, diverse vernieuwde personele regelingen en tot slot de verkiezing van een nieuwe PvT vanwege de aflopende termijnen van de zittende leden. De eerste verkiezing heeft niet geleid tot kandidaten, binnen een half jaar zal de PvT nieuwe verkiezingen uitschrijven (voorjaar 2019).

“We hebben, omdat we toch in de buurt waren (...) Het Rembrandthuis bezocht. Dat was bepaald geen teleurstelling. Beter gezegd: het is een museum dat een bezoek meer dan waard is. Je gaat hier voor je gevoel een heel eind terug in de tijd.”

– Een bezoeker via Google Reviews

9. PERSONEEL EN ORGANISATIE

Met 262.322 bezoekers is – zoals verwacht – het aantal bezoekers ten opzichte van 2017 wat afgenomen, maar we hebben wel meer bezoekers mogen ontvangen dan de geschatte 260.000. In de begroting is gecalculeerd volgens het voorzichtigheidsbeginsel, waardoor de baten hoger zijn dan begroot. Ondanks enkele onvoorziene kosten, hebben we het boekjaar mogen afsluiten met een mooi positief resultaat.

Ten opzichte van 2017 hebben we dit jaar meer vol-betalende bezoekers mogen ontvangen. Er is echter ook een aantal kostenposten overschreden, waaronder de personeelslasten vanwege langdurig niet-werkgerelateerd verzuim. Het vervangen van deze medewerkers bracht hoge lasten met zich mee. Ook bleek dat een eerder (eind 2017) geschrapte formatieplaats voor beveiliging alsnog nodig was om de veiligheid van bezoekers en collectie te garanderen. 2018 stond in het teken van het verder

automatiseren van de financiële administratie. Er is een nieuw boekingsstelsel in gebruik genomen, wat in 2019 verder zal worden geoptimaliseerd. In 2019 zal de aandacht ook uitgaan naar het verfijnen van een financiële projectadministratie ten behoeve van het Meesterplan.

Het boekjaar 2018 is afgesloten met een mooi positief resultaat van € 216.693,-. Tevens zijn er in dit jaar bestemmingsreserves gevormd, voor onder andere collectieaankopen, maar ook voor de planfase van het Meesterplan, het Rembrandtjaar 2019 en tot slot een bestemmingsreserve voor een ontvangen legaat ten behoeve van een educatieproject. Het saldo van de materiële vaste activa is flink toegenomen ten opzichte van 2017. Dit heeft enerzijds te maken met de *quick wins*, maar ook met de verhuizing van de ondersteunende faciliteiten naar het hoekpand op de Zwanenburgwal.

“Rondlopen in het huis waar hij gewoond heeft ergens in de zeventiende eeuw. Gaf een apart gevoel. Het huis had hij met een hypotheek van 13.000 gulden gekocht. Helaas niet kunnen afbetalen. Dat hij ook kunstverkoper was en verzamelaar van bijzondere dingen uit de natuur was ook leuk om te weten en te zien.”

– Een bezoeker via Tripadvisor

10. FINANCIËN

Foto: Kirsten van Santen.

CODE CULTURAL GOVERNANCE

De stichting Museum het Rembrandthuis past de Code Cultural Governance toe. De negen praktijkaanbevelingen voor stichtingen met een Raad-van-Toezicht-besturingsmodel worden zonder uitzondering toegepast. Conform deze praktijkaanbevelingen wordt een aantal gegevens in dit jaarverslag 2018 opgenomen:

- » Wij maken melding van de toepassing van de code en van eventuele wijzigingen op het gebied van governance, inclusief het besturingsmodel (in 2018 zijn op dit gebied geen wijzigingen te melden);
- » Onze organisatie kent een op het museum toegesneden systeem voor risicobeheersing en controle;
- » Het bestuur geeft in het jaarverslag informatie over het bezoldigingsbeleid van de organisatie en over de aard van het contract met de bestuurder;
- » Het verslag van de Raad van Toezicht maakt deel uit van het jaarverslag van de organisatie (zie pp. 6-7);
- » In de jaarrekening wordt informatie verstrekt over de vergoeding van de Raad van Toezicht-leden. Onze Raad van Toezichtleden verrichten hun toezichthoudende werk onbezoldigd;
- » Goedgekeurde besluiten waarbij sprake is van tegenstrijdige belangen komen, met toelichting, in het jaarverslag te staan (niet van toepassing over het jaar 2018);
- » Dit jaarverslag vermeldt de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht en het bestuur (zie p. 56)

Bezoldiging toezichthouders, bestuurder en medewerkers

De voorzitter en leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging. De directeur-bestuurder heeft een contract van onbepaalde tijd en ontvangt een salaris onder het betreffende WNT maximum. De bezoldiging van medewerkers in loondienst is geregeld in de Arbeidsvoorwaardenregeling stichting Museum Het Rembrandthuis.

VERKORT FINANCIËEL VERSLAG

EXPLOITATIEREKENING 2018		
	2018	2017
BATEN		
<i>Directe opbrengsten</i>		
Publieksinkomsten	€ 2.425.367	€ 2.411.035
Overige inkomsten	€ 633.148	€ 574.876
<i>Indirecte opbrengsten</i>	€ 40.903	€ 219.771
TOTALE OPBRENGSTEN	€ 3.099.418	€ 3.205.682
<i>Bijdragen</i>		
Subsidie van het AFK	€ 906.732	€ 894.213
TOTALE BIJDAGEN	€ 906.732	€ 894.213
TOTALE BATEN	€ 4.006.150	€ 4.099.895
LASTEN		
Beheerlasten personeel	€ 1.821.952	€ 1.647.654
Beheerlasten materieel	€ 1.235.986	€ 1.166.022
TOTALE BEHEERLASTEN	€ 3.057.938	€ 2.813.676
Activiteitenlasten personeel	€ 443.735	€ 416.704
Activiteitenlasten materieel	€ 283.734	€ 525.573
TOTALE ACTIVITEITENLASTEN	€ 727.469	€ 942.277
TOTALE LASTEN	€ 3.785.407	€ 3.755.953
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	€ 220.743	€ 343.942
Saldo rentebaten/lasten	€ -4.050	€ -2.271
EXPLOITATIE-RESULTAAT	€ 216.693	€ 341.671

VERKORTE BALANS

ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017	PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
<i>Materiële vaste activa</i>	€ 510.598	€ 266.735	<i>Eigen vermogen</i>	€ 1.414.363	€ 1.197.670
<i>Voorraden</i>	€ 128.013	€ 137.583	<i>Voorzieningen</i>	€ 572.397	€ 498.819
<i>Vorderingen</i>	€ 492.059	€ 487.422	<i>Schulden</i>	€ 305.048	€ 385.529
<i>Liquide middelen</i>	€ 1.161.138	€ 1.190.278			
	€ 2.291.808	€ 2.082.018		€ 2.291.808	€ 2.082.018

Foto: Mike Bink

Het bestuur van de Vereniging Vrienden van Museum Het Rembrandthuis ging in 2018 verder op de ingeslagen weg: met behulp van evenementen, communicatie en inzet van het eigen netwerk meer leden en meer inkomsten verkrijgen voor bijzondere projecten van het museum, dit conform het meerjarenplan 2016-2020.

VRIENDENACTIVITEITEN

In februari was de feestelijke opening van twee met steun van de Vriendenvereniging gerealiseerde herinrichtingsprojecten van het museum, het Prentenkabinet en 'Cleyne Kantoor'. Tevens werden DLA Piper Nederland en Rembrandt BPO als sponsor verwelkomd. Ook werden weer twee goedbezochte netwerkbijeenkomsten georganiseerd. In mei ging Lucas Waagmeester, NOS-correspondent in Turkije en Midden-Oostenspecialist, in gesprek met presentator en historicus Lennart Booy over de geschiedenis van de Oriënt en de invloed daarvan op Westerse kunstenaars als Rembrandt. In november werd predikant en schrijver Ad van Nieuwpoort door presentator Rens de Jong ondervraagd over zijn fascinatie voor de Bijbelse taferelen van Rembrandt. De Vrienden werden tevens voor diverse activiteiten van het museum uitgenodigd, zoals previews van nieuwe tentoonstellingen.

BESTUUR EN LEDENWERVING

Op de Algemene Ledenvergadering in juni werd afscheid genomen van Alex Westerman en van Wanda Lieuwen en werden Erik Michielsens en Lalita de Goederen-van Lamsweerde als nieuwe penningmeester resp. bestuurslid communicatie benoemd. Het bestuur presenteerde de resultaten van het voorgaan-

de jaar en lopende activiteiten, directeur Lidewij de Koekkoek vertelde over de plannen van het museum rondom het Rembrandtjaar 2019 en de grootschalige renovatie van het museum. Het bestuur vergaderde in 2018 drie maal, onderwerpen waren onder meer communicatie, financiën, de voorbereiding voor het Rembrandtjaar en de mogelijkheden voor leden- en fondsenwerving.

VRIENDENBIJDRAGE EN FINANCIËN

Per 1 januari 2019 telde de Vereniging 279 leden (lidmaatschap geldig voor twee personen), iets minder dan in 2018 (286). Het bestuur zal in het Rembrandtjaar extra inzet plegen op (online) marketing en speciale activiteiten om nieuwe Vrienden te trekken en bestaande Vrienden te binden. Verder zijn in 2018 gesprekken gevoerd met diverse grote bedrijven, allen relaties van het bestuur. Het bestuur hoopt de losgemaakte interesse om te kunnen zetten in nieuwe sponsorafspraken. De inkomsten van particuliere leden bleven in 2018 op peil dankzij de werving van nieuwe leden, waarmee het natuurlijk verloop werd opgevangen. Ook waren er dit jaar voor het eerst substantiële sponsorinkomsten. De investeringen in de evenementen en in publiciteit (voornamelijk online) vielen lager uit dan begroot omdat zo veel mogelijk scherp en gesponsord is ingekocht. Mede dankzij de sponsorbijdragen kon in totaal € 35.000 door de Vrienden worden gefinancierd voor de renovatie van het Prentenkabinet en 'Cleyne Kantoor'. In het Rembrandtjaar 2019 beoogt het bestuur fondsen te werven voor de herinrichting van de binnenplaats.

“Het kleine kantoortje is zo mooi ingericht dat je daardoor het gevoel hebt dat je het leven van Rembrandt in stapt en dat hij zo binnen kan lopen. (...) Het meubilair, het papier, maar vooral de prachtige lichtinval op het bureau is zo adembenemend. Daarom is het mijn lievelingsplek.”

– Suzette Wyers, voorzitter van de Vrienden van het Rembrandthuis

11. VRIENDEN VAN MUSEUM HET REMBRANDTHUIS

2019 is het jaar van Rembrandt. Exact 350 jaar na zijn dood zullen we zijn leven en werk eren met een landelijk themajaar Rembrandt en de Gouden Eeuw. Dit bijzondere jubileum organiseren we samen met NBTC (Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen), Amsterdam Marketing (nu Amsterdam & Partners), het Rijksmuseum, Museum de Lakenhal, het Mauritshuis, het Fries Museum, alsmede met het Stadsarchief, het Joods Cultureel Kwartier, het Scheepvaartmuseum, Museum Prinsenhof Delft, en de steden Amsterdam, Delft, Den Haag, Dordrecht, Enkhuizen, Haarlem, Hoorn, Leiden en Middelburg. Al in 2018 hebben we gezamenlijk de strategie en marketing- en PR-plannen ontwikkeld en zijn we begonnen aan de uitvoering ervan. Zo hebben we deelgenomen aan persreizen naar Los Angeles, San Francisco, Berlijn en Düsseldorf.

Ook hebben we in samenwerking met de NOS en XSAGA de basis gelegd voor een groots Rembrandt Festival ter viering van de Amsterdamse kick-off van het Rembrandtjaar. Drie speciale Rembrandtjaar tentoonstellingen

zijn in 2018 voorbereid: *Rembrandts Social Network, Inspired by Rembrandt* en *Laboratorium Rembrandt*. Wij willen met dit uitgebreide programma meer Nederlandse (specifiek Amsterdamse) bezoekers trekken. Wij zijn niet voor niets van oorsprong een Amsterdams museum, geworteld in de buurt en in de stad. Wij zijn klaar om Rembrandt-liefhebbers te ontvangen in ons 'artistieke bedevaartsoord' en nieuwe geïnteresseerden kennis te laten maken met zijn leven, zijn werk, zijn stad en zijn relevantie voor nu. Waar immers beter het Rembrandtjaar beginnen dan in het huis en atelier van de meester zelf?

Om het museum, ons nationaal erfgoed, op de best mogelijke manier voor de toekomst te behouden en te innoveren, zullen we in 2019 verdere stappen zetten in de planning en realisatie van ons Meesterplan. Ook inhoudelijk zitten we niet stil: komend jaar werken we aan een nieuw en gevarieerd meerjarenprogramma en richten we onze aandacht zoals altijd op onze collectie – zowel in beheer, in aanwinsten als in voortgaand en nieuw onderzoek naar de wereld van Rembrandt.

Een sneak peek van de Amsterdamse kick-off van het Rembrandtjaar. Foto: XSAGA.

“One of the best structured museums dedicated to one artist ever!”

– Een bezoeker via Get Your Guide

12. MUSEUM HET REMBRANDTHUIS IN 2019: VOORUITBLIK

NEVENFUNCTIES RAAD VAN TOEZICHT

Maarten Feilzer, voorzitter

Zadelhoff B.V., algemeen directeur

Maarten Feilzer heeft de volgende nevenfuncties:

- » Bestuurslid Foundation Continuity ProQR Therapeutics

Esther Kwaks (tot 1 december 2018)

Eigenaar Culture Games

Esther Kwaks heeft de volgende nevenfuncties:

- » Bestuurslid Vereniging van Vrienden, Frans Hals Museum
- » Lid van de Raad van Commissarissen, Theater- en Congrescentrum Orpheus NV
- » Lid van de Raad van Toezicht, NH Media

Dorine Manson (tot 1 oktober 2018)

Algemeen Directeur VluchtelingenWerk Nederland

Dorine Manson heeft de volgende nevenfuncties:

- » Commissaris Stadsherstel Amsterdam
- » Lid van de Raad van Advies voor het College van de Rechten van de Mens
- » ECRE (internationaal)
- » Refugee Talent HUB (RTH)

Jan van Adrichem

Kunsthistoricus

Jan van Adrichem heeft geen nevenfuncties.

Zakia Guernina

Lid College van Bestuur van de Hogeschool Rotterdam

Zakia Guernina heeft de volgende nevenfuncties:

- » Lid van de Raad van Toezicht Veerstichting
- » Lid van de Raad van Commissarissen WoonzorgNL
- » Lid van de Raad van Toezicht VluchtelingenWerkNL

Karin van Gilst (vanaf 1 oktober 2018)

Algemeen directeur BNNVARA

Karin van Gilst heeft de volgende nevenfuncties:

- » Lid Raad van Toezicht Boekmanstichting, kenniscentrum voor kunst, cultuur en beleid

Jan van der Grinten

Advocaat en partner bij Kennedy Van der Laan

Jan van der Grinten heeft de volgende nevenfuncties:

- » Voorzitter van de Sybren Polet Stichting
- » Lid van de Commissie Rechtsstatelijkheid van de Nederlandse Orde van Advocaten
- » Gastdocent overheidsaansprakelijkheidsrecht aan de Universiteit Leiden

Michaela van Wassenaer (vanaf 11 december 2018)

Adviseur filantropie en social impact investment

Michaela van Wassenaer heeft de volgende nevenfuncties:

- » Lid Raad van Toezicht Stichting Educatie en Cultuur (SEC)
- » Bestuurslid UNESCO Centrum NL
- » Bestuurslid C. Goekoop Fonds
- » Bestuurslid Jacoba van Wassenaer Fonds
- » Bestuurslid, penningmeester Internationale Van Wassenaer Concours
- » Bestuurslid Museum Van Loon

DIRECTEUR/BESTUURDER

Lidewij de Koekkoek

Lidewij de Koekkoek heeft de volgende nevenfuncties:

- » Voorzitter stichting Hofstede de Groot – Vrienden van het RKD
- » Bestuurslid Stichting In Principio
- » Lid Muiderkring

13. BIJLAGEN

MEDEWERKERS 2018

Tentoonstellingen

Hester Huitema, hoofd
Titia Wissing, interim projectleider presentaties (vervanging zwangerschapsverlof tot 30 juni 2018)

Collectie

Epcó Runia, hoofd
David de Witt, senior conservator
Leonore van Sloten, conservator
Iris Kost, registrar
Suzanne Venneker, registrar (vanaf 15 juli 2018)
Maartje Veringa, stagiair (vanaf 5 maart tot 4 juli 2018)

Marketing, Sales en Communicatie

Martijn Bosch, hoofd
Daniella Bruinsma, merchandise & retail
Nathalie Maciesza, medewerker communicatie & PR (vanaf 1 februari 2018)

Development

Anita Soer (tot 31 januari 2018)
Annelies Kronenberg (vanaf 1 februari 2018)

Educatie & Publieksbegeleiding

Pieter de Dreu, hoofd
Aernout Hagen, medewerker educatie
Wim Schot, medewerker educatie
Merel Lucassen, medewerker educatie (ziektevervanging van 14 mei tot 30 september)
Ruben Wijlacker, stagiair (vanaf 29 januari tot 11 mei)

Demonstrateurs en museumdocenten

Eric Armitage
Annet Bult
Donnée Festen
Celeste Hafkenscheid
Fons van Laar
Veronica Nahmias
Yvonne Strang

Sara Backer, freelance museumdocent
Ina Brekelmans, freelance museumdocent
Evelyn Cnossen, freelance museumdocent
Iris Frerichs, freelance museumdocent
Stefanie van Gemert, freelance museumdocent
Stan Klamer, freelance museumdocent
Elke Kuiper, freelance museumdocent
Katchik Berg Mazloumian, freelance museumdocent
Anita Liemburg, freelance museumdocent
Mieke Marx, freelance museumdocent
Berdien Nieuwenhuizen
Sandra den Ouden, freelance museumdocent
Lisouk van de Pol, freelance museumdocent
Peter Pelkmans, freelance museumdocent
Nina Rave, freelance museumdocent
Marlieke Schoen, freelance museumdocent
Marieke de Wit, freelance museumdocent

Financiën en Organisatie

Silvia Pfeiffer, hoofd
Sandra Broeren, interim hoofd (vervanging zwangerschapsverlof van 1 mei tot 31 oktober)
Patricia Heshof, boekhoudkundig medewerker
Elisabeth de Jongh, secretariaatsmedewerker
Fleur Vos, secretariaatsmedewerker (en winkelmedewerker)
Berrie Legel, medewerker financiële administratie

Operationele zaken

Jasper Nanninga, hoofd (vanaf 26 februari 2018)
Lilian Ramcharan, hoofdsuppoost
Arthur van den Ende, hoofdsuppoost
Karel van Egten, medewerker facilitaire zaken
Marc Souren, medewerker facilitaire zaken
Herman van der Klauw, medewerker facilitaire zaken

Suppoosten

Yassine Bahadi (vanaf 13 oktober 2018)
Jasamin Bayat (tot 31 december 2018)
Jennifer Boerenstam (tot 30 september 2018)
Chelsea Boering

Guus Duin
Emmah Gateru
Quenten Helbers (vanaf 1 juli 2018)
Encarni Ibanez
Esther Jong (vanaf 7 mei 2018)
Shanice Josefin
Naomi Kalwij (vanaf 1 oktober 2018)
Tomas Rios Thellaeche (tot 31 oktober 2018)
Tigo Smal (vanaf 7 mei 2018)
Birkan Tuzkapan
Henk van der Putten (tot 30 november 2018)
Jeroen Wijnands
Mitchel Hermarij, stagiair (tot 28 februari 2018)
Jeroen Koorn, stagiair (vanaf 1 juli 2018)
Fay Meulman, stagiair (vanaf 7 mei 2018)
Eduard Stuijt, stagiair (tot 8 juli 2018)

Uitzendkrachten (65+)

Kees Barends
Cor de Bie
Jan Meijer
Bert Meijerink
Jan Romswinkel
Peter Roosingh
Zier Schouten
Willem Tates
Ben Zwanink

Kassa- en winkelmedewerkers

Mariko Bregman (tot 31 augustus 2018)
Maurice Knegtel
Neelam Pugliese
Conny Vuur-Geijssen

Vrijwilligers

Elise Aarnink
Mohamad Al Bahesh
Anyá Amasova
Haian Archied
Tracey Ayero
Henny Brassier
Ramon van Eijk
Ilse Euser
Brian Jones

Michael Katzberg
Alexandra van der Kar
Nazar Mahmood
Tineke Nanne
Anneke Ohm
Cassidy Schultz
José Vogelpoel
Iris Wassenaar

COLOFON

Samenstelling: Museum Het Rembrandthuis, Raad van Toezicht en Vereniging Vrienden van Museum Het Rembrandthuis

Foto voorkant: Mike Bink

Foto achterkant: Het Portretbureau

Vormgeving: Loudmouth

Redactie: Nathalie Maciesza

© 2019, Museum Het Rembrandthuis, Amsterdam

MUSEUM
HET REMBRANDTHUIS